
[2025-92-RE](#)

Causa 2025-92-RE

(Virzi López c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 606-2025. Recurs d'empara

Sentència del 19 de gener del 2026

BOPA núm. 6, del 28 de gener del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de novembre del 2025, per la representació processal del Sr. José Isaac Virzi López, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que ordeni a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que en un termini improrrogable de 15 dies, d'ençà el pronunciament del Tribunal Constitucional, adopti una decisió a la vista del seu escrit del 28 d'abril del 2025, posant fi a la durada no raonable d'aquest procediment, i, que es reconegui el dret del seu defensat a ser indemnitzat pels perjudicis morals i econòmics soferts, derivats de l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia, fixant el *dies a quo* al 18 de juny del 2020;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de novembre del 2025 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de desembre del 2025, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 16 de novembre del 2017, en el marc d'unes diligències prèvies seguides per un presumpte delictes de blanqueig de diners o valors contra el Sr. José Isaac Virzi López, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute en què acordava l'embargament i el segrest de tots els seus comptes bancaris, fons i productes financers.

1.2. El 7 de febrer del 2019, la representació processal del recurrent va presentar un primer escrit en què sol·licitava l'aixecament de les mesures cautelars que l'afectaven; la batlle instructora va denegar la seva petició, mitjançant un aute de l'11 de març del mateix any.

1.3. El 3 de maig del 2019, la representació processal del recurrent va formular una petició d'arxivament de la causa i d'aixecament de les mesures cautelars esmentades. Aquestes peticions van ser desestimades mitjançant un aute del 7 d'agost del mateix any, contra el qual es va interposar un recurs d'apel·lació, desestimat pel Tribunal de Corts, el 14 de novembre del mateix any.

1.4. El 18 de juny del 2020, la representació processal del recurrent va presentar un escrit en què aportada diverses informacions succeïdes a Panamà, que demostraven, entre d'altres, una conxorxa política que havia derivat en la incoació de les actuacions en contra seva. Per aquests motius, demanava novament l'arxivament de la causa i l'aixecament de les mesures cautelars dictades en contra seva.

Respecte d'aquest escrit, es van formular diversos insistiments -del 12 de novembre, del 25 de novembre i del 9 de desembre del 2020, del 12 de febrer, del 24 de març, del 15 de juny i del 18 d'octubre del 2021.

1.5. El 9 de novembre del 2021, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute que desestimava aquestes peticions; en apel·lació, el 4 d'abril del 2022, el Tribunal de Corts va estimar parcialment el recurs i va considerar que en relació amb el cas New Business, no hi havia indicis de la participació del recurrent i demanava a la Batllia que amb la major brevetat possible adrecés una CRI al Jutjat Penal 18è de Panamà a la recerca de la informació necessària per poder justificar el manteniment de la mesura cautelar decretada.

1.6. El 19 d'octubre del 2022, la representació processal del recurrent sol·licitava de nou l'arxivament de la causa i l'aixecament de les mesures cautelars dictades en contra seva, aportant la nul·litat del procediment que se seguia en contra seva davant el Jutjat Penal 18è de Panamà. El 2 de juny del 2023, la Batllia va rebre la resposta de la CRI tramesa a Panamà, i la representació processal del recurrent tornava a sol·licitar l'arxivament de la causa i l'aixecament de les mesures cautelars que l'afectaven.

1.7. El 29 de setembre del 2023, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute que desestimava aquestes peticions; en apel·lació, el 2 de febrer del 2024, el Tribunal de Corts va desestimar aquest recurs.

1.8. El 12 de març del 2025, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va practicar la declaració del recurrent en qualitat d'investigat.

1.9. El 28 d'abril del 2025, la representació processal del recurrent va tornar a sol·licitar l'arxivament de la causa i l'aixecament de les mesures cautelars que l'afectaven, demanant que es reconegués la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable. Va insistir en aquestes peticions mitjançant escrits del 12 de juny, del 4 i del 25 de juliol i del 18 de setembre del 2025.

1.10. El 12 de novembre del 2025, la representació processal del Sr. José Isaac Virzi López va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- De manera prèvia, el recurrent recorda que l'article 40 del Codi de procediment penal disposa que "*La instrucció de les diligències prèvies s'ha d'efectuar de manera abreviada, precisa i amb celeritat*"; no obstant això, d'ençà el 16 de novembre del 2017, és a dir, des de fa 8 anys, es troba immers en un procediment penal, en fase de diligències prèvies, havent de suportar unes mesures cautelars de caràcter real en relació amb el seu patrimoni al Principat d'Andorra.

- De manera detallada exposa els antecedents d'aquesta causa indicant que, en el decurs del procediment, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia ha tramès diverses comissions rogatòries internacionals a Panamà i a Suïssa, però que els seus resultats no han permès imputar-li cap dels delictes investigats.

- Ha sol·licitat en nombroses ocasions l'arxivament de la causa arran d'aquests resultats, tanmateix, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia sempre ho ha denegat cada vegada de manera amb més tardança.

- Al·lega que no va ser fins al 12 de març del 2025 que es va dur a terme la seva declaració en

qualitat d'investigat; i, el 28 d'abril següent, va tornar a demanar l'arxivament de les diligències; i malgrat els darrers escrits d'insistiment (12 de juny; 4 i 25 de juliol i 18 de setembre del 2025) i havent decaigut les sospites que justificarien el seu manteniment, l'òrgan judicial segueix sense donar una resposta a aquestes peticions.

- El recurrent addueix que si bé en el marc d'aquesta causa es van trametre diverses comissions rogatòries, de l'examen del seu resultat, així com de l'anàlisi efectuada per l'òrgan judicial es pot concloure que s'ha efectuat una investigació prospectiva gens eficient, amb una pèrdua important de temps.

- Considera que la seva actitud ha estat sempre col·laboradora amb la Justícia andorrana, intentant aportar tota la documentació escaient per demostrar la seva innocència, a tots els efectes de donar impuls a les diligències prèvies; documentació, posteriorment confirmada per les comissions rogatòries internacionals.

- Per aquests motius, considera que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, amb unes dilacions que encara s'estan produint avui, i que comporten un perjudici i un patiment extremadament greus, ja que li produeixen una inseguretat i una situació d'angoixa, a més, d'un sentiment d'impotència davant la passivitat de la Justícia.

- Tenint en compte la important suma embargada, les dilacions indegudes li han comportat un evident lucre cessant i un evident dany emergent.

- Per tot l'exposat, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que ordeni a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia que en un termini improrrogable de 15 dies d'ençà el pronunciament del Tribunal Constitucional, adopti una decisió a la vista del seu escrit del 28 d'abril del 2025, posant fi a la durada no raonable d'aquest procediment, i, que es reconegui el seu dret a ser indemnitzat pels perjudicis morals i econòmics soferts, derivats de l'anormal funcionament de l'Administració de Justícia, fixant el *dies a quo* al 18 de juny del 2020.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Primerament, el Ministeri Fiscal recorda els criteris jurisprudencials per valorar l'existència de la durada irraonable d'un determinat procés judicial, és a dir, i) la llarga durada; ii) la manca relativa de

complexitat; iii) els riscos de la demora; iv) que la dilació no sigui deguda a la part que l'al·lega; i, v) la irrellevància del fet que la inactivitat sigui directament responsabilitat de l'òrgan judicial concernit.

- Així mateix, el dret processal que el recurrent manifesta que li ha estat vulnerat inclou l'exigència que el procés es desenvolupi en condicions de normalitat dins del temps requerit, per tal que els interessos litigiosos puguin rebre una resposta en un termini raonable, aquesta garantia processal obliga als òrgans judicials a complir la seva funció jurisdiccional amb la diligència que permeti la durada normal dels processos.

- Examinades les actuacions, el Ministeri Fiscal constata que han transcorregut efectivament més de 7 mesos des de que el recurrent va sol·licitar, mitjançant un escrit del 28 d'abril del 2025, l'arxivament de les diligències prèvies i l'aixecament de les mesures cautelars de caràcter real.

- Així, malgrat haver reiterat la petició en 4 ocasions i malgrat que, tal com exposa el recurrent en empara, s'han apreciat determinats períodes de dilació en la tramitació del procediment, el recurrent no ha obtingut encara aquesta contesta.

- No obstant això, vol fer constar que, part d'aquestes dilacions no són directament imputables a l'òrgan jurisdiccional, sinó que deriven de l'espera en la recepció de les respostes a diverses comissions rogatòries internacionals.

- Dit això, entén que s'ha de considerar que s'ha vulnerat el dret a una durada raonable del procediment, reconegut a l'article 10 de la Constitució en el marc d'aquesta causa, amb caràcter general, d'ençà el 18 de juny del 2020, moment en què apareixen les dilacions més rellevants.

- Per aquests motius, aquest Ministeri Fiscal no s'oposa al fet que es reconegui al recurrent una indemnització per la vulneració del dret esmentat. Tanmateix, els conceptes indemnitzatoris als quals fa referència el recurrent, així com la determinació del quàntum, no constitueixen l'objecte d'aquest procediment, sinó que hauran de ser fixats en el marc del procediment corresponent davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia, de conformitat amb allò que disposen els articles 92 de la Constitució, 10 de la Llei qualificada de la Justícia, 22 i següents de la Llei transitòria de procediments judicials, així com la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. La jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional ha establert quins són els paràmetres que s'han de prendre en consideració per poder concloure si la durada d'un judici és o no és raonable (veg. per ex. les sentències del 14 de març del 2001 -causa 2000-17-RE-, del 7 de setembre del 2005 -causa 2005-21-RE-, del 7 de maig del 2018 -causes 2017-38-RE i 2017-54-RE-, del 7 de setembre del 2018 -causa 2018-10-RE-, del 19 de desembre del 2018 -causa 2018-50-RE-, del 22 de maig del 2019 -causa 2019-14-RE-, del 13 de juliol del 2020 -causa 2020-19-RE-, del 14 de febrer del 2022 -causa 2021-97-RE-, del 20 d'abril del 2022 -causa 2022-23-RE-, del 7 de setembre del 2022 -causa 2022-39-RE-, del 19 de maig del 2025 -causes 2025-14-RE i 2025-18-RE, del 16 de juny del 2025 -causa 2025-23-RE, i, més recentment, del 18 de desembre del 2025- causa 2025-77-RE).

I aquesta doctrina del Tribunal Constitucional s'alinea amb la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (veg. la sentència del 13 de juliol de 1983, recaiguda en el cas Zimmermann i Steiner c/ Suïssa, així com la sentència del 27 de juny del 2000, recaiguda en el cas Frydlender c/ França).

3.2. La concreció de la durada "*raonable*", com a concepte jurídic indeterminat, exigeix valorar la complexitat processal, el temps transcorregut, l'actitud processal de les parts i l'activitat dels tribunals (veg. les sentències del 25 de maig del 2007 -causa 2007-2-RE- i del 10 d'octubre del 2016 -causa 2016-8-RE), d'acord amb les peculiaritats del cas concret (veg. les sentències del 15 de desembre del 2014 -causa 2014-23-RE- i del 17 de febrer del 2025 -causa 2024-81-RE).

3.3. Si les consideracions anteriors les traslladem al supòsit actual, cal constatar que es tracta d'unes diligències prèvies que es van iniciar al mes de novembre del 2017 i que a dia d'avui encara aquesta fase d'investigació o d'instrucció no ha estat finalitzada. Com hem assenyalat en altres ocasions respecte de la natura de les diligències prèvies, aquestes s'han de tramitar de manera àgil i ràpida i l'absència de resposta a les comissions rogatòries internacionals exigeix al tribunal adoptar els mitjans al seu abast per posar fi a les dilacions (sentència del 13 de juliol del 2012, recaiguda en la causa 2011-34-RE), alhora que s'ha de prendre en consideració el temps que altres tribunals esmercen per a la tramitació d'unes diligències similars (sentència del 13 de març del 2025, recaiguda en la causa 2024-79 i 80-RE).

En aquest cas, les diligències prèvies s'han perllongat durant més de 7 anys sense que la complexitat de la causa, el nombre de persones encausades -només una- o la necessitat de tramitar comissions rogatòries internacionals justifiqui el lapse temporal transcorregut. Ans al contrari, el lapse temporal excedeix amb escreix allò que es pot considerar habitual o ordinari per a la tramitació d'un procés penal d'aquest tipus. No obstant això, com així ho sol·licita el recurrent, la dilació es conceptua com a indeguda a comptar del 18 de juny del 2020.

A més, a les actuacions consta l'actitud proactiva del recurrent per impulsar el procediment i perquè es dicti una resolució que posi fi a la fase instructora.

En definitiva, d'això que s'ha exposat cal concloure que la durada del procés no és raonable i que, per consegüent, la jurisdicció ordinària i, en concret la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, ha infringit l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a un judici de durada raonable.

3.4. Les consideracions anteriors justifiquen que, de conformitat amb allò que preveu l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, una vegada apreciada la lesió del dret a la jurisdicció, correspon a aquest Tribunal reposar al recurrent en la plenitud del seu dret amb l'adopció de les mesures necessàries que, en aquest cas, consisteixen en el reconeixement a ser indemnitzat en el quàntum que determini la jurisdicció ordinària, tenint en compte que ha de rescabalar la integritat de la lesió produïda.

Així mateix, s'ha de comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia per tal que en el termini més breu possible i, com a màxim en 3 mesos, susceptible de ser prorrogat per uns altres 3 mesos, si concorre una justa causa, dicti la resolució que s'escaigui respecte de la finalització de la instrucció.

3.5. L'estimació d'aquest recurs d'empara comporta que no s'hagi d'efectuar cap condemna en matèria de costes processals -arg. article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara 2025-92-RE, interposat per la representació processal del Sr. José Isaac Virzi López contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en les diligències prèvies 8000128/2017.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia per tal que en un termini màxim de 3 mesos, prorrogable per decisió fonamentada en Dret per altres 3 mesos, dicti la resolució judicial que s'escaigui.

4. Declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada en el quàntum indemnitzatori per la lesió produïda que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

5. Declarar que no és procedent efectuar cap pronunciament en matèria de costes.

6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 19 de gener del 2026.

Joan Manel Abril Campoy
President

Pere Pastor Vilanova
Vicepresident

Jean-Yves Caullet
Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona
Magistrat